Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0221

Rekommendation om främjande av gränsöverskridande vattenförvaltning för att förebygga konflikter och främja fred

Europaparlamentets rekommendation av den 17 juni 2026 om Europaparlamentets rekommendation till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om främjande av gränsöverskridande vattenförvaltning för att förebygga konflikter och främja fred (2025/2216(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

– med beaktande av FN:s konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar från 1992,

– med beaktande av sin resolution av den 7 maj 2025 om den europeiska strategin för vattenresiliens[1],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 juni 2025 *Europeisk strategi för vattenresiliens* (COM(2025)0280),

– med beaktande av sin resolution av den 5 oktober 2022 om tillgång till vatten som en mänsklig rättighet – den yttre dimensionen[2],

– med beaktande av FN:s vattenkonferens 2023 och den antagna agendan för vattenåtgärder samt FN:s kommande vattenkonferens 2026,

– med beaktande av faktabladet *The Right to Water* från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, som offentliggjordes i augusti 2010,

---

1 EUT C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
2 EUT C 132, 14.4.2023, s. 54.

– med beaktande av rapporten *Global Water Bankruptcy – Living Beyond Our Hydrological Means in the Post-Crisis Era* av den 20 januari 2026 från FN:s universitetsinstitut för vatten, miljö och hälsa,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 19 november 2018 om diplomati i vattenfrågor,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 19 november 2021 om vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder,

– med beaktande av EU:s riktlinjer av den 17 juni 2019 om säkert dricksvatten och sanitet,

– med beaktande av artikel 121 i arbetsordningen,

– med beaktande av sin resolution av den 2 april 2025 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2024[3],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2026 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2025[4],

– med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 4 december 2024 *Vattenpolitik: ökad egenmakt för ungdomar, kvinnor, urfolk och lokalsamhällen*[5],

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A10-0150/2026), och av följande skäl:

A. Vatten är avgörande för att människan och allt liv på jorden ska överleva och måste därför förvaltas på ett hållbart och rättvist sätt som en gemensam allmän och global nyttighet.

B. Tillgång till säkert dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet och en förutsättning för hälsa, stabilitet, säkerhet och fred samt för full livskvalitet och åtnjutande av samtliga mänskliga rättigheter. Dålig vattenförvaltning, vattenbrist och ojämlik tillgång kan bidra till instabilitet, konflikter och tvångsförflyttningar. Omkring 2,2 miljarder människor saknar fortfarande tillgång till säkert förvaltat dricksvatten, 3,5 miljarder människor saknar säkert förvaltad sanitet och omkring 4 miljarder människor upplever allvarlig vattenbrist under minst en månad varje år.

---

3 EUT C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
4 Antagna texter, P10_TA(2026)0014.
5 EUT C, C/2025/769, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/769/oj.

C. Otillräckliga vatten- och sanitetstjänster bidrar i hög grad till spridningen av infektionssjukdomar som kan förebyggas, såsom kolera, malaria och gastrointestinala sjukdomar.

D. Klimatförändringarna och ohållbar mänsklig verksamhet är ett stort hot mot vattenresurserna och ökar vattenstressen. Ett ökat tryck på vattenresurserna till följd av snabbt växande befolkningar, ökande efterfrågan och ohållbar vatten- och markanvändning bidrar till vattenbrist, hunger och konflikter.

E. För endast omkring en tredjedel av det kontinentala tillrinningsområdet var vattenflödesförhållandena normala under vart och ett av de senaste sex åren. Av alla naturkatastrofer är 90 procent vattenrelaterade. De hydrologiska cyklerna blir alltmer oregelbundna och präglas av häftiga svängningar mellan svår torka och förödande översvämningar till följd av klimatförändringarna. Alla regioner med glaciärer i världen har under de senaste åren rapporterat isavsmältning. En stor del av föroreningarna av världens sötvattenresurser beror på mänsklig verksamhet.

F. Vattenkvantitet och vattenkvalitet är av lika stor vikt. En fullgod förvaltning av båda skapar ekonomiska och sociala möjligheter.

G. 60 procent av världens sötvattenflöden är gränsöverskridande akviferer, sjöar och avrinningsområden som delas mellan två eller flera länder.

H. Trots framsteg är det gränsöverskridande vattensamarbetet fortfarande otillräckligt globalt sett. Av de 153 FN-medlemsstater som delar gränsöverskridande vatten har endast 43 ingått operativa avtal. Över 20 länder har inga sådana arrangemang, och framstegen är särskilt begränsade i Asien och Latinamerika.

I. Stark vattenförvaltning, transparens och övervakning inom vatten- och sanitetssektorn säkerställer att användningen av ekonomiska resurser tjänar allmänintresset och stöder en hållbar utveckling.

J. Vattenstress och ensidiga åtgärder från länder, till exempel föroreningar, överexploatering och uppförande av infrastruktur, kan i gränsöverskridande vatten få konsekvenser för alla länder som gränsar till dessa vatten. Tvister om tillgång till vatten bidrar till och kan underblåsa mer omfattande konflikter och ekonomisk kollaps, med allvarliga konsekvenser för den regionala stabiliteten och människors säkerhet.

K. På senare år har vattenkonflikter överskuggat samarbetet. Trots de framsteg som gjorts under det senaste årtiondet när det gäller att tillhandahålla dricksvatten och sanitet saknar miljarder människor runt om i världen fortfarande tillgång till grundläggande vatten-, sanitets- och hygientjänster, vilket gör att de riskerar att drabbas av sjukdom och mer långtgående social utestängning. Vissa grupper,

särskilt kvinnor, barn, flyktingar, urfolk, missgynnade befolkningsgrupper, personer med funktionsnedsättning och andra grupper, förbises ofta eller diskrimineras vid planeringen och utvecklingen av vatten- och sanitetsinfrastruktur. Miljöförstöring och klimatrelaterade risker tenderar att påverka fattiga och marginaliserade befolkningsgrupper på ett oproportionerligt sätt. Kriminella nätverk, terroristorganisationer och lokala miliser utnyttjar i allt högre grad dessa förhållanden för att stärka sitt inflytande och främja sina agendor.

L. Endast en rättvis och hållbar tillgång till vattenresurserna kan säkerställa långsiktig förutsägbarhet för alla. Strategiskt transnationellt samarbete om vattenresurser gör det möjligt att på ett hållbart sätt förvalta mänsklig verksamhet och gemensamt förbereda sig för oregelbundna hydrologiska cykler, vilket gagnar alla grannländer.

M. Pakten för Medelhavsområdet är en ram för stärkt regionalt samarbete. Vattendiplomati bör ingå bland dess prioriterade åtgärder med tanke på det ökande trycket på gemensamma vattenresurser i hela Medelhavsområdet, även i regioner såsom östra Medelhavsområdet och Nordafrika. Samarbetsbaserad vattenförvaltning, gemensamma infrastrukturprojekt och dialog om gränsöverskridande resurser bör erkännas som viktiga verktyg för konfliktförebyggande, klimatresiliens och hållbar utveckling.

N. Väpnade konflikter och ockupation stör i hög grad vattentillgången och det transnationella vattensamarbetet.

O. Politiska åtaganden på global nivå om hållbar vattenförvaltning har inte matchats med den finansiering eller de åtgärder som behövs på plats.

P. Internationell humanitär rätt, särskilt 1977 års tilläggsprotokoll till Genèvekonventionerna, föreskriver uttryckligt skydd för dammar och andra ”installationer som innehåller farliga krafter”. Användning av vatten som vapen, inklusive angrepp på vattensystem och vattenanläggningar, eller den därav följande miljöskadan, utgör en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna och skulle kunna utgöra ett brott mot mänskligheten och ekocid.

Q. I dagens krigföring blir det allt vanligare med avsiktliga angrepp på vattenförsörjning och vatteninfrastruktur och användning av vattenförsörjning och vatteninfrastruktur som vapen, vilket Rysslands förödande förstörelse av Kachovkareservoaren i Ukraina 2023 är ett högst aktuellt exempel på. Förstörelsen av Kachovkareservoaren orsakade allvarlig miljöförstöring, bland annat översvämningar, föroreningar av sötvattenresurser, förlust av biologisk mångfald och långsiktiga skador på ekosystem, samt dödsfall och storskaliga förflyttningar av civilbefolkningen, som

berövades tillgången till säkert dricksvatten och försörjningsmöjligheter. Förstörelsen av reservoaren innebar allvarliga risker i fråga om kärnsäkerheten vid det närliggande kärnkraftverket Zaporizjzja. Till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina saknar omkring 1,7 miljoner barn i Ukraina för närvarande tillförlitlig tillgång till säkert vatten.

R. Parlamentet har i starkast möjliga ordalag fördömt Rysslands avsiktliga förstörelse av vatteninfrastruktur, inbegripet dammar, som krigsvapen. Förstörelsen har orsakat allvarliga miljöskador, undergrävt vattenförsörjningen och hotat civilbefolkningen. Sådana handlingar utgör kränkningar av internationell rätt och fullt ansvar måste utkrävas av de skyldiga personerna. Kommissionen och EU:s medlemsstater fortsätter att bistå Ukraina med att utreda förövarna så att de kan åtalas för krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten.

S. EU stöder de gemensamma israelisk-palestinska vattenförvaltningsmekanismerna, inklusive återupptagandet av arbetet inom befintliga ramar såsom den gemensamma vattenkommittén, i syfte att främja rättvis vattendistribution, bättre transparens och ändamålsenlig infrastrukturutveckling. Ojämlik tillgång till gemensamma vattenresurser är en strukturell orsak till instabilitet i Mellanöstern, särskilt i Jordanflodens avrinningsområde, där historiska och aktuella obalanser vad gäller fördelning och kontroll för palestinska samhällen fördjupar de socioekonomiska skillnaderna. Befintliga arrangemang innebär att de israeliska myndigheterna utövar faktisk kontroll över merparten av de vattenresurser som finns på och flyter från Västbanken.

T. En följd av konflikten mellan Israel och Hamas är omfattande förstörelse av vatten-, sanitets- och hygieninfrastruktur på Gazaremsan, inbegripet avsaltningsanläggningar, anläggningar för avloppsvattenrening och distributionsnät, vilket gör att en stor del av befolkningen saknar tillförlitlig tillgång till säkert dricksvatten och har allt större humanitära behov. I juli 2025 rapporterade kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter att 89 procent av Gazas vatten- och sanitetsinfrastruktur skadats eller förstörts, vilket medfört att 90 procent av hushållen har osäker vattenförsörjning. Snabb och obehindrad leverans av material, bränsle och tekniskt bistånd är en nödvändighet för reparation och återuppbyggnad av kritisk vatteninfrastruktur, inbegripet rörledningar, avsaltningsanläggningar och avloppsreningsverk.

U. De gränsöverskridande följderna av storskaliga dammprojekt som Turkiet genomfört inom ramen för projektet för sydöstra Anatolien (GAP), inbegripet dammen Ilısu, har påverkat vattenflödena nedströms i floderna Tigris och Eufrat och bidragit till vattenbrist, förlorad jordbruksproduktion och miljöförstöring i Irak och Syrien. Berörda parter i Turkiet, Irak och Syrien måste föra en strukturerad

och inkluderande dialog som omfattar hela avrinningsområdet om förvaltningen av flodsystemet Tigris–Eufrat, på grundval av principerna i internationell vattenrätt, inbegripet rättvis och rimlig användning och skyldigheten att inte orsaka betydande skada.

V. Det råder fortsatta spänningar mellan Egypten och Etiopien efter slutförandet och invigningen av Stora etiopiska renässansdammen 2025, som avsevärt kan påverka den vattenpolitiska balansen i Nilens avrinningsområde. FN:s säkerhetsråd har vid upprepade tillfällen diskuterat Stora etiopiska renässansdammen. Alla berörda parter bör avstå från ensidiga åtgärder som skulle kunna förvärra spänningarna och bör prioritera förtroendeskapande åtgärder, inbegripet insyn i dammverksamhet och tekniskt samarbete om vattenflödesprognoser.

W. När det gäller jordbruk, ekonomisk utveckling och dricksvatten är floden Aras avgörande för Armenien och Azerbajdzjan, samtidigt som kvaliteten på och mängden av vattnet i floden utsätts för påfrestningar. Ett framtida avtal mellan Armenien och Azerbajdzjan om deras gemensamma gränsöverskridande vattenförekomst, inbegripet mekanismer för datadelning, gemensam övervakning, dammsäkerhet samt rättvis och hållbar fördelning av vatten för jordbruk och civilt bruk, skulle göra det möjligt att hantera floden som en gemensam resurs snarare än en källa till instabilitet.

X. Föroreningar och avfall som floder och havsströmmar för med sig kan ackumuleras längs andra staters kuster och orsaka miljömässiga, ekonomiska och sociala skador, även på turism och fiske.

Y. Vattenbrist och försämrade vattenresurser förvärrar livsmedelsosäkerheten, fattigdomen och instabiliteten i de mest utsatta regionerna, vilket också kan leda till storskaliga befolkningsförflyttningar och påtvingad migration. Ett av sätten att ta itu med de bakomliggande orsakerna till migration är att förbättra vattenförvaltningen i tredjeländer.

Z. Väpnade statliga och icke-statliga aktörer i konfliktdrabbade områden använder den försvagade befolkningen som ett sätt att öka legitimiteten genom att kontrollera vattenresurserna. Tillgång till och kontroll över vatteninfrastruktur används i allt högre grad som instrument för politiska påtryckningar, tvång eller krig.

AA. Offentlig-privata partnerskap bör främja bättre och prismässigt mer överkomlig tillgång till vatten, sanitet och hygien för alla, särskilt när det gäller upprättande samt effektiv och hållbar verksamhet för underhåll och förvaltning av vatteninfrastruktur. Offentliga investeringar och politiska strategier bör uppmuntra och motivera den privata sektorn att investera i teknik och förvaltningsmetoder som bidrar till mer hållbar näringsverksamhet.

1. Europaparlamentet rekommenderar rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att

   a) stärka den roll som den gränsöverskridande vattenförvaltningen spelar i EU:s yttre åtgärder, så att den fungerar som ett meningsfullt verktyg för konfliktförebyggande, konfliktlösning och förtroendeskapande på regional, nationell och internationell nivå, särskilt i områden som är sårbara för klimatförändringarnas effekter och där det redan råder brist på vatten, inte minst i regioner av strategisk betydelse; uttryckligen erkänna vattenstress som en viktig säkerhetsrelaterad, geopolitisk och humanitär riskfaktor och fullt ut integrera förebyggande av vattenrelaterade konflikter i EU:s utrikes-, säkerhets- och utvecklingspolitik,

   b) ta itu med bristen på operativa avtal mellan regeringar som delar gränsöverskridande vattenförekomster och tillgängliggöra all nödvändig expertis och allt nödvändigt tekniskt och ekonomiskt bistånd från EU:s sida till stöd för regeringar i upprättandet och genomförandet av sådana arrangemang samt organisationer för avrinningsområden, med full respekt för partnerländernas suveränitet och huvudansvar för förvaltningen av vattenresurser för att minska risken för spänningar eller konflikter, främja samarbete och öka den hållbara förvaltningen av naturresurser; konsekvent ta upp frågor som rör gränsöverskridande vattenförvaltning i EU:s bilaterala dialoger med partnerländer,

   c) stödja partnerländernas insatser för att skapa en rättslig miljö och en gynnsam politik för samarbetsinriktad vattenförvaltning och stärka den gränsöverskridande vattenförvaltningens roll i EU:s yttre åtgärder och diplomati; för detta ändamål förse Europeiska utrikestjänsten och EU:s delegationer runt om i världen med de ekonomiska och mänskliga resurser som behövs för att stödja gränsöverskridande vattenförvaltning på plats, i och mellan partnerländer, och främja utvecklingen och genomförandet av blå diplomati,

   d) säkerställa tillräcklig och effektiv finansiering för EU:s gränsöverskridande vattenförvaltning i samband med EU:s yttre åtgärder inom nästa fleråriga budgetram genom instrumenten Europa i världen och Global Gateway; i större utsträckning anpassa EU:s externa investeringar i tillgång till vatten och sanitet till instabila och konfliktdrabbade sammanhang, i syfte att stödja fred och resiliens, bland annat genom ökad finansiering för global tillgång till klimatresilient och hållbar vattenförvaltning och infrastruktur för vattenrening; säkerställa att de infrastruktur- och energiprojekt som finansieras genom EU:s instrument för utvecklingssamarbete och extern politik,

inbegripet Europeiska investeringsbanken, fortsätter att vara helt i linje med internationell rätt, inte undergräver gränsöverskridande vattenförbindelser, lika tillgång och hållbar förvaltning samt underlättar människors, särskilt urfolks, tillgång till sin mark; anpassa finansieringen till de globala flaggskeppsåtgärderna i EU:s första strategi för vattenresiliens,

e) erkänna och stärka stödet för det avgörande arbete som utförs av miljörättsförsvarare och organisationer i det civila samhället till förmån för vattenbevarande, lika tillgång och gränsöverskridande vattenförvaltning; nära involvera lokala miljörättsförsvarare och organisationer i det civila samhället i EU:s stöd till gränsöverskridande vattenförvaltning i länder utanför EU och främja deras säkerhet och frihet att verka utan att utsättas för våld och hot; öka stödet till icke-statliga organisationer som är verksamma på områdena vattendiplomati, konfliktförebyggande och gränsöverskridande vattensamarbete, särskilt i instabila och konfliktdrabbade regioner, samt erkänna deras viktiga roll när det gäller att underlätta dialog på lokal och regional nivå, stödja lokalsamhällesbaserad vattenförvaltning, främja förtroendeskapande åtgärder och bidra till initiativ för hållbar och inkluderande vattenförvaltning,

f) utöka den geografiska räckvidden för EU:s gränsöverskridande vattenförvaltningsprojekt så att den sträcker sig utanför vissa delar av Afrika och Centralasien till Amerika, Mellanöstern och Nordafrika samt Östasien och Sydasien med hjälp av en Team Europe-strategi, särskilt i regioner där osäker vattenförsörjning kan bidra till instabilitet och tvångsförflyttningar,

g) stärka en hållbar vatten- och avloppsvattenförvaltning genom att systematiskt integrera samarbete om infrastruktur, teknik och expertis i partnerskap och utvecklingsprogram; stödja kapacitetsuppbyggnad och institutionell förstärkning i partnerländer för att förbättra planeringen, styrningen och underhållet av vatten- och sanitetstjänster, bland annat genom partnerskap med lokala myndigheter, offentliga tjänster, det civila samhället och lokalsamhällesbaserade organisationer; skräddarsy infrastrukturinvesteringar efter lokala och historiska sammanhang för att göra vatten till ett instrument för fred och stabilitet,

h) stärka det multilaterala samarbetet om vatten, särskilt inom FN genom att fortsätta och intensifiera globaliseringen av FN:s konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar samt stödja genomförandet av målen för hållbar utveckling, i synnerhet mål 6 om rent vatten och sanitet, och genom att avhjälpa betydande ojämlikheter mellan och inom länder vad gäller tillgång till vatten och sanitet; säkerställa ett fortsatt genomförande av EU:s

åtaganden från FN:s vattenkonferens 2023 och samtidigt upprätthålla dessa ambitioner och åtgärder inför FN:s vattenkonferens 2026; intensifiera flernivådialogerna med länder belägna i konfliktutsatta vattenområden, inbegripet toppmöten och gemensamma initiativ, samt långsiktiga samarbetsformat,

i) betona att en väl fungerande gränsöverskridande vattenförvaltning är beroende av att den biologiska mångfalden och klimatet bevaras, och följaktligen begära att vattenförvaltningen i första hand ska tillgodose miljöintressen – en grundläggande förutsättning för växter, djur och människor – och vägledas av en logik som bygger på allmänintresset och gemensamma allmänna och globala nyttigheter,

j) stärka den globala vattenresiliensen som ett sätt att främja stabilitet genom ett konkret genomförande av EU:s strategi för vattenresiliens, särskilt dess globala åtgärder som syftar till att stödja tillgången till vatten och sanitet för minst 70 miljoner människor och stärka den globala vattenförvaltningen och engagemanget i multilaterala forum såsom G7, G20 och Baku Dialogue on Water for Climate Action,

k) satsa på en mer transparent översikt över allt pågående EU-stöd som syftar till att främja gränsöverskridande vattenförvaltning internationellt samt säkerställa konsekvens och effektivisering i allt arbete och all finansiering inom alla berörda generaldirektorat och mellan utrikestjänsten och kommissionen, samtidigt som det säkerställs att de olika programmen kompletterar varandra och inte överlappar; stärka kommunikationen om EU:s insatser och framsteg på området gränsöverskridande vattensamarbete för att höja profilen för detta viktiga verktyg och EU:s ledande roll i dess genomförande,

l) främja ökat internationellt samarbete, även i organisationer för avrinningsområden, för att hantera den tilltagande vattenkrisen; säkerställa och förbättra tillgången till rent vatten och sanitet av hög kvalitet; främja hållbar vattenförvaltning, öka återanvändningen av vatten, ta itu med vattenföroreningar, överanvändning och avfall samt införa olika innovativa vattentekniker, bland annat naturbaserade lösningar,

m) säkerställa att man i EU:s vatteninitiativ världen över griper sig an de kvarstående dataluckorna och bristen på datadelning mellan regeringar genom att förse partnerländer med tekniska och fysiska resurser för effektiv övervakning av vattennivåerna och kvaliteten på de gränsöverskridande avrinningsområdena, och genom att utbyta data och främja gemensamma standarder för datainsamling mellan partnerländer i syfte att öka kompatibiliteten; fungera som en trovärdig och betrodd aktör

när det gäller att underlätta utbytet av tillförlitlig vatteninformation mellan myndigheter, berörda parter och allmänheten i miljöer med vattenstress och stora spänningar, även i sammanhang där informationsutbyte är känsligt på grund av säkerhetsbetänkligheter; bygga vidare på EU:s relevanta erfarenheter, program, praxis och strategier för att stärka utbytet av bästa praxis mellan regionala och nationella aktörer, med utgångspunkt i EU:s relevanta program, praxis och strategier,

n) främja instrument för mellanstatligt och regionalt samarbete om förvaltning av vattenresurser, med särskilt fokus på att säkerställa att fördelningen av vatten är rättvis, samt stödja lokala och lokalsamhällesbaserade förvaltningsstrukturer; överväga att stödja offentlig-privata partnerskap där de bidrar till effektiv vattenförvaltning och prismässigt mer överkomlig tillgång till vatten, sanitet och hygien för alla; uppmuntra investeringar i teknik och förvaltningsmetoder som ökar användningen av hållbara jordbruksmetoder i produktionen av grödor, boskap och fisk för både småbrukare och större företag,

o) framhålla principen om konsekvent politik för utveckling och om anpassning av EU:s politik efter partnerländernas utvecklingsprioriteringar, med utgångspunkt i bedömningar av deras inverkan på lokala resurser, i syfte att med gemensamma krafter undvika utarmning eller förorening av vatten i länder utanför EU,

p) förbättra genomförandet av integrerad förvaltning av vattenresurser som det centrala verktyget för att främja en samordnad utveckling och hållbar förvaltning av vatten, mark och relaterade resurser, även över gränserna, i linje med indikator 6.5.2 för målen för hållbar utveckling, till ömsesidig nytta för de stater som gränsar till vattenförekomsten, samt betona vikten av kopplingen mellan vatten, energi, livsmedel och ekosystem när det gäller att hantera vattenbetingade synergier och kompromisser i EU:s yttre åtgärder,

q) öka EU:s kapacitet för övervakning och tidig varning genom digitalisering och modern teknik, inbegripet satellitövervakning och spårning av föroreningar i realtid, som är avgörande för att förebygga och bekämpa gränsöverskridande föroreningar och stödja katastrofriskreducering; stärka övervakningen av vattenbrist och vattenrelaterade konfliktrisker – såsom användning av vatten och vatteninfrastruktur som vapen och avsiktligt berövande av tillgång till vatten – över hela världen, så att övervakningen integreras i de konfliktförebyggande system som hör till utrikestjänstens krishanteringscentrum,

r) uppmuntra och finansiera forskning om hållbar gränsöverskridande vattenförvaltning, vattendelning, samarbete och innovation, bland annat genom Horisont Europa, och utforska nya utmaningar såsom väderförändringsåtgärder,

s) överväga att ge EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter uppdraget att förebygga och lösa vattenrelaterade konflikter, främja vattensamarbete och rättsstatens principer samt skydda vattenkällor och vattensystem, även under väpnade konflikter och i gränsöverskridande sammanhang, och att på EU:s vägnar leda internationella insatser för att skydda och återställa vattenekosystem i linje med mål 6 för hållbar utveckling, eftersom vattenresiliens är avgörande för att hantera nuvarande och framtida hälso-, livsmedels-, energi- och säkerhetskriser; samråda med parlamentet om mandat, resurser och samarbetsarrangemang till stöd för det arbete som EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter utför,

t) stärka folkrättens och de behöriga internationella domstolarnas roll och främja dialog, medling och regionala lösningar som primära verktyg för att lösa tvister om gränsöverskridande vattenförekomster, och därvid säkerställa tydlighet och ansvarighet när det gäller de rättsliga skyldigheterna för alla stater som gränsar till de berörda vattnen; systematiskt fördöma användningen av vatten som vapen i konflikter; se till att förövarna ställs till svars,

u) stödja rättsliga initiativ som syftar till att skipa rättvisa och säkerställa ersättning för avsiktlig inriktning på och förstörelse av vattenförsörjning och vatteninfrastruktur.

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.